

УДК 591.9:591.14:582.708

ВПЛИВ УМОВ МІСЦЕЗРОСТАННЯ НА РОЗВИТОК ПАГОНІВ РОСЛИН РОДУ *CERCIS* L.

Бабин О.Р., аспірант¹,

*Пінчук А.П., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Національний університет біоресурсів і природокористування України
sashababin@it.nubip.edu.ua*

Зелені насадження в урбанізованому середовищі відіграють величезну роль в ландшафтно-архітектурному та в санітарно гігієнічному плані. В останній час спостерігається тенденція до підвищеного попиту на використання в озелененні інтродуцентів, а саме рослин роду *Cercis* L. на нашу думку це обумовлено декількома чинниками: це висока і тривала декоративність протягом вегетаційного періоду та помірна вибагливість до умов місцезростання [1]. Міські умови зростання не відповідають оптимальним: нерегулярний полив, підвищена загазованість повітря, наявність протягів, недостатня кількість світла тощо. Саме тому постає питання в дослідженні впливу умов місцезростання на розвиток пагонів рослин дослідного роду.

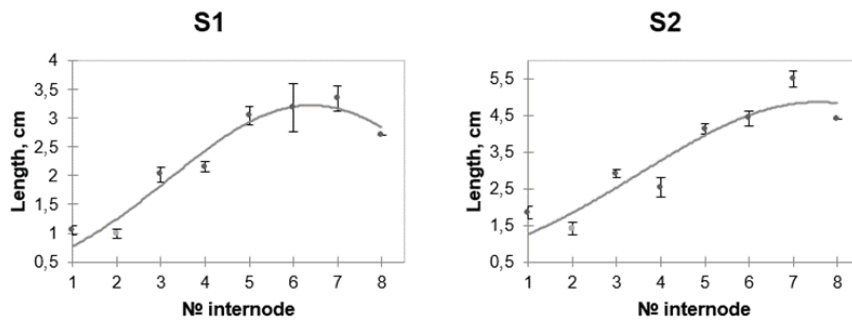
Мета досліджень – встановити залежність між умовам місцезростання та ростом і розвитком пагонів дослідних рослин.

Дослідження проводились на рослинах, що зростають в м. Київ. Рослини обиралися таким чином, щоб умови місцезростання відрізнялися за освітленістю, наявністю факторів, які негативно можуть впливати на ріст і розвиток: загазованість, наявність протягів тощо.

У період спокою нарізали по 10 однорічних пагонів з кожної рослини із вимірюванням довжини та діаметру кожного міжвузля. Вимірювання проводились за допомогою штангенциркуля та лінійки.

У результаті проведеної роботи було виміряно, зведено та проаналізовано результати отриманих даних відповідно до тих умов в яких зростає той чи інший екземпляр. На основі отриманих даних було побудовано графіки за формулою Гауса. Із даних зазначених на рис. 1 видно, що рослин роду *Cercis* L. мають нерівномірний ріст та розвиток пагонів, що залежить від умов зростання, зокрема освітленості та наявності протягів.

¹Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент А. П. Пінчук

Примітка: S15 – *C. canadensis* L., що зростає на повністю освітленій ділянці, без протягів;
 S13 – *C. canadensis* L., зростає в умовах підвищеного затінення з протягами

Рис. 1. Динаміка розвитку пагонів залежно від умов зростання

Як можемо бачити з рисунку, крива Гауса має зміщений центр в праву сторону по осі X, це свідчить про нерівномірний розвиток пагонів та складається враження, що вони мають не завершений цикл здерев'яніння. З огляду на те, що це інтродукований вид, на нашу думку, це може бути спричинено недостатньою кількістю суми активних температур. Проте проводячи спостереження за рослинами упродовж вегетаційного періоду, нами було встановлено, що для всіх рослин роду *Cercis* L. характерним є явище “саморегуляції” довжини пагонів. Проявляється з початку серпня і до повного визрівання всіх пагонів, та як наслідок, супроводжується скиданням не визрілих ділянок пагонів разом із зачатками бруньок та листків (рис. 2).

Рис. 2. Процес відмирання останніх міжвузль

Тобто, рослина, відчуваючи, що останні міжвузля (саме ті, які б надали кривій Гауса правильної параболічної форми) не встигнуть здерев'яніти, тому відбувається процес припинення постачання поживних речовин до кінця пагона. Підводячи підсумки можна говорити про те, що кліматичні умови зростання значно впливають на ріст, розвиток та ступінь визрівання пагонів.

Список використаних джерел

1. Колдар Л. А., Оксантик В. М. *Cercis canadensis* L. в оптимізації садово-паркових ландшафтів правобережного лісостепу України. Основні, малопоширені і нетрадиційні види рослин – від вивчення до освоєння : зб. матеріалів доп. учасн. VI Міжнар. наук.-практ. конф. Крути, 2014. С. 92–97.